

BẢNG THỐNG KÊ SỐ LIỆU (4 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kĩ năng:

– Nhận biết và thực hiện cách thu thập, phân loại, ghi chép số liệu thống kê (tình huống đơn giản) theo các tiêu chí cho trước.

– Đọc, mô tả được các số liệu ở dạng bảng.

– Nêu nhận xét đơn giản từ bảng số liệu.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học, mô hình hóa toán học, giao tiếp toán học.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống, Tự nhiên và Xã hội, Tiếng Việt.

Phẩm chất: yêu nước, nhân ái, chăm chỉ, trách nhiệm.

B. Thiết bị dạy học

GV: hình vẽ bài học, các bảng thống kê số liệu phần Cùng học, Thực hành 2 và Luyện tập 2, 3 (chưa có số liệu).

HS: Phiếu học tập.

C. Các hoạt động dạy học chủ yếu

KHỞ ĐỘNG

GV cho HS hát múa bài “Em yêu trường em”.

BÀI HỌC VÀ THỰC HÀNH

1. Thu thập, phân loại và kiểm đếm các đối tượng thống kê

Có thể tiến hành như sau: GV treo (hoặc chiếu) hình ảnh, HS quan sát.

a) Thu thập

GV giới thiệu: Tìm hiểu về những món quà của khối lớp 3 gửi tặng đồng bào vùng lũ, người ta thu thập và thể hiện qua hình ảnh.

b) Phân loại

– HS (nhóm đôi) phân loại rồi chia sẻ trước lớp.

– GV nhận xét các cách phân loại của HS, giới thiệu cách phân loại theo loại quà:

Có nhiều món quà, ta có thể phân thành sáu loại: gạo, nước uống, mì ăn liền, dầu ăn, đường và sữa.

c) Ghi chép số liệu thống kê

- GV hướng dẫn cách kiểm đếm và ghi chép số liệu.
 - + Kiểm đếm theo từng loại (tránh nhầm lẫn).
 - + Ghi chép: Dùng mỗi vạch thể hiện một vật khi kiểm đếm.
- Dùng các kí hiệu biểu thị số lượng từ 1 tới 5.

| || ||| |||| |||||

+ GV hướng dẫn mẫu.

Ví dụ: Kiểm đếm và ghi chép số lượng các bao gạo.

Một HS dùng que dài chỉ lần lượt vào các bao gạo (hình ảnh trên bảng).

Mỗi lần chỉ, HS cả lớp nói: "Gạo".

Mỗi lần nghe tiếng "Gạo", GV lại vẽ một vạch lên bảng.

Loại quà	Gạo (bao)	Nước uống (bình)	Mì ăn liền (thùng)	Dầu ăn (can)	Đường (gói)	Sữa (hộp)
Số lượng						

- HS nhóm đôi thực hành kiểm đếm và ghi chép số liệu (sử dụng SGK và phiếu học tập).
- + Một em chỉ tay vào hình ảnh từng vật và nói.
- + Một em vẽ các vạch vào phiếu học tập.
- Sửa bài, thực hiện tương tự khi làm mẫu. Mỗi nhóm tự đánh giá kết quả của nhóm mình. GV hệ thống lại các việc:
- Tìm hiểu về những món quà của học sinh khối lớp 3 gửi tặng đồng bào vùng lũ, ta thu thập được như trên.
- Với các loại quà đã thu thập, ta có thể phân thành 6 loại.
- Ta đã kiểm đếm số quà mỗi loại và thể hiện vào bảng ghi chép.

2. Giới thiệu bảng thống kê số liệu. Cách đọc bảng thống kê số liệu

a) Bảng thống kê số liệu

- Dựa vào bảng ghi chép số liệu về các loại quà tặng đồng bào vùng lũ, hoàn thiện bảng thống kê số liệu sau:

Loại quà	Gạo (bao)	Nước uống (bình)	Mì ăn liền (thùng)	Dầu ăn (can)	Đường (gói)	Sữa (hộp)
Số lượng						

- + HS **đếm** số vạch ở ô thể hiện mỗi loại quà rồi **thông báo** số lượng. (Ví dụ: 8 bao gạo.)
- + GV viết số liệu vào bảng.

Loại quà	Gạo (bao)	Nước uống (bình)	Mì ăn liền (thùng)	Đầu ăn (can)	Đường (gói)	Sữa (hộp)
Số lượng	8	8	12	5	7	9

- + GV giới thiệu: Đây là bảng thống kê những món quà của khối lớp 3 gửi tặng đồng bào vùng lũ. (Sau khi thu thập, phân loại, kiểm đếm, ta thể hiện qua bảng.)

b) Cách đọc và nêu nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu

- Bảng thống kê số liệu có thể trình bày theo các hàng ngang hay cột dọc.
 - + Bảng này gồm mấy hàng? (2 hàng)
 - Mỗi hàng ghi chép gì? (hàng trên ghi tên các loại quà, hàng dưới ghi số lượng mỗi loại quà)
 - + Bảng chia thành mấy cột? (7 cột)
 - Mỗi cột ghi gì? (cột đầu tiên cho biết nội dung ghi chép trong mỗi hàng, các cột sau được chia theo từng loại quà)
- Hướng dẫn HS **đọc** các số liệu.
 - + **Đọc** số liệu theo thứ tự từng cột.
 - Gạo có 8 bao; Nước uống có 8 bình; Mì ăn liền có 12 thùng; ...
 - + **Đọc** số liệu không theo thứ tự.
 - Ví dụ: Có mấy hộp sữa?
 - 8 bình là số lượng của loại quà nào?
- Hướng dẫn HS **nhận xét** các nội dung trong bảng.
 - + HS **nhận biết**: Dựa vào bảng, hoàn thiện các câu nói theo mẫu trong SGK.
 - + Nhóm hai HS tập nói:
 - Có 6 loại quà, đó là gạo, nước uống, mì ăn liền, đầu ăn, đường và sữa.
 - Mỗi loại quà có số lượng như sau: Gạo có 8 bao (hay Có 8 bao gạo), ...

2. Thực hành

Bài 1:

- GV giới thiệu: Tìm hiểu về số sản phẩm mỗi lớp đã làm từ các chai nhựa đã qua sử dụng, người ta thu thập, phân loại, kiểm đếm và thể hiện qua **bảng thống kê số liệu** trong SGK.
- Đọc và mô tả các số liệu.
 - + Bảng thống kê này gồm mấy hàng và mấy cột? (3 hàng, 4 cột)
 - + Từ chai nhựa đã qua sử dụng, các bạn đã làm được mấy loại sản phẩm? (2 loại)
 - + Có mấy lớp tham gia? (3 lớp)
- Trả lời các câu hỏi trong bài.
 - + Nhóm hai HS thay phiên **hỏi** và **trả lời**.

+ Các nhóm **trả lời** trước lớp.

GV lưu ý uốn nắn để HS trả lời trôi chảy.

Mở rộng: Ích lợi của việc sử dụng đồ dùng tái chế.

Bài 2: Thống kê và thể hiện kết quả trên một bảng cho sẵn.

– GV giới thiệu: Tìm hiểu về số lượng thức ăn, chuẩn bị cho buổi liên hoan cuối năm, các bạn lớp 3D **thống kê** và sẽ thể hiện qua bảng thống kê số liệu trong SGK.

– Đọc và mô tả các số liệu.

Bảng thống kê này gồm mấy hàng, mấy cột? (2 hàng, 4 cột)

a) **Thống kê số liệu**

HS tìm hiểu bài, **nhận biết:**

- Phân loại: chuối, bánh và chôm chôm.
- Thu thập: mỗi người ăn 1 quả chuối, 2 cái bánh và 5 quả chôm chôm.
- Kiểm đếm: Tính toán để biết 36 người tham dự sẽ cần số lượng mỗi loại là bao nhiêu.
Cần ?. quả chuối.
Cần ?. cái bánh.
Cần ?. quả chôm chôm.

HS hoạt động nhóm bốn.

- + Mỗi HS **tính** số lượng một loại thức ăn.
- + Một HS **thống kê** trên bảng con.

Chuối	Bánh	Chôm chôm
36 quả	72 cái	180 quả

b) **Thể hiện kết quả thống kê trên một bảng cho sẵn**

- Các nhóm **trả lời** các câu hỏi để GV hoàn thiện bảng số liệu thống kê.

Thức ăn	Chuối (quả)	Bánh (cái)	Chôm chôm (quả)
Số lượng	36	72	180

- Nhận xét đơn giản các số liệu của bảng. (Trả lời các câu hỏi.)

Ví dụ:

- + Trong ba loại thức ăn trên, loại nào có số lượng nhiều nhất, loại nào có số lượng ít nhất?
- + Nếu gấp số quả chuối lên 2 lần thì được số thức ăn nào?
- + Tổng số lượng chuối và bánh có nhiều hơn số quả chôm chôm không?

Mở rộng: Ích lợi của việc ăn trái cây.

LUYỆN TẬP

Bài 1: Đọc và nêu nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu.

• GV giới thiệu: Tìm hiểu về số cây đã trồng trong vườn trường của các lớp khối 3, người ta **thống kê** và thể hiện qua bảng thống kê số liệu trong SGK.

- Đọc và mô tả các số liệu:
 - + Bảng này gồm mấy hàng, mấy cột?
 - + Mỗi hàng, mỗi cột thể hiện nội dung gì?
- Nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu.
 - + HS (nhóm đôi) xem bảng và **trả lời** các câu hỏi.
 - + Các nhóm **trả lời** trước lớp.

GV có thể hướng dẫn HS nêu một số nhận xét đơn giản khác.

Sau khi sửa bài, GV giáo dục HS chăm sóc cây, không hái hoa, bẻ cành, ...

Bài 2: Thể hiện số liệu vào bảng thống kê và nêu nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu.

• GV giới thiệu: Tìm hiểu về chiều cao của bốn ngọn núi cao nhất Việt Nam, người ta **thống kê** các số liệu và thể hiện qua bảng thống kê trong SGK.

- Đọc bảng và mô tả các số liệu:
 - + Bảng này gồm mấy hàng, mấy cột?
 - + Mỗi hàng, mỗi cột thể hiện điều gì?
 - + Các số liệu cho biết điều gì? (Chiều cao bốn ngọn núi cao nhất Việt Nam)
 - + Lần lượt thay các dấu ? bằng các số liệu thích hợp.

(3 143, 3 096, 3 076, 3 046)

- Nhận xét đơn giản từ bảng số liệu.

HS (nhóm đôi) xem bảng thống kê và trả lời các câu hỏi.

a)

Ngọn núi	Phan Xi Păng	Pu Ta Leng	Pu Si Lung	Ky Quan San
Chiều cao	3 143 m	3 096 m	3 076 m	3 046 m

b) Ngọn núi Pu Ta Leng cao hơn ngọn núi Pu Si Lung 20 m ($3\,096 - 3\,076 = 20$).

c) Ngọn núi Ky Quan San thấp hơn ngọn núi Pu Ta Leng 50 m ($3\,096 - 3\,046 = 50$).

Sau khi sửa bài, GV giáo dục HS lòng yêu nước, tự hào về đất nước mình.

Bài 3: Thể hiện số liệu vào bảng thống kê và nêu nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu.

- GV giới thiệu: Tìm hiểu về những giải thưởng khối lớp 3 đạt được khi tham dự các cuộc thi mừng ngày 20 tháng 11, người ta **thu thập** được các số liệu và thể hiện qua bảng thống kê số liệu trong SGK.
- Đọc bảng và mô tả các số liệu.
 - + Bảng này gồm mấy cột, mấy hàng?
 - + Mỗi cột, mỗi hàng thể hiện điều gì?

- Thể hiện số liệu vào bảng thống kê và nêu nhận xét đơn giản từ bảng thống kê số liệu.
HS (nhóm đôi) thể hiện bảng thống kê số liệu (phiếu học tập) và nêu vài nhận xét.
+ Thay dấu ? bằng các số liệu thích hợp.
+ Nêu vài nhận xét đơn giản.

Ví dụ: Dựa vào bảng thống kê số liệu, ta thấy:

Khối lớp 3 đạt được tất cả 6 giải nhất qua các cuộc thi.

...

Hoạt động thực tế

Thu thập, kiểm đếm, ghi chép số liệu thống kê vào một bảng cho sẵn (phiếu học tập).

Tên học sinh									
Số sách, truyện									

- Thực hành theo từng tổ, sử dụng phiếu học tập, tìm hiểu nội dung trong SGK.
- Mỗi tổ cử ba bạn:
 - + Một bạn điều khiển các bạn trong tổ thông báo tên các số cuốn sách, truyện đã đọc.
 - + Một bạn ghi chép tên HS, vẽ các vạch biểu thị số lượng.
 - + Một bạn phụ giúp, kiểm tra để việc thống kê được chính xác.
- Cách thực hiện tương tự phần Cùng học. Nêu vài nhận xét (trả lời câu hỏi trong SGK).
- GV tới từng tổ, quan sát, nếu cần thiết thì kịp thời giúp đỡ các em.

CÁC KHẢ NĂNG XẢY RA CỦA MỘT SỰ KIỆN (1 tiết)

A. Mục tiêu

1. Kiến thức, kĩ năng:

- Làm quen với các khả năng xảy ra (có tính ngẫu nhiên) của một sự kiện khi thực hiện thí nghiệm đơn giản.
- Làm quen với việc mô tả các khả năng xảy ra.

2. Năng lực chú trọng: tư duy và lập luận toán học; giao tiếp toán học; sử dụng công cụ, phương tiện học toán.

3. Tích hợp: Toán học và cuộc sống, Tiếng Việt.

Phẩm chất: yêu nước, chăm chỉ, trách nhiệm.

B. Thiết bị dạy học

GV: đồng xu (hay nút áo hai mặt có hai màu khác nhau), bi xanh, bi đỏ, bi vàng, vòng quay cho nội dung Luyện tập 2 (nếu cần).

HS: đồng xu (hay nút áo hai mặt có hai màu khác nhau).